

Stokholmas un Upsalas mācītāja Kārļa Žola ceļavārdi šai nedēļai

30.maijā

Vasarsvētki ir pagājuši. Esam jau iegājuši vasaras noskaņās. Šķiet, šobrīd pati zemes dvēsele runā tik skaidri un saprotami. Pilnā sparā ļaudis veic dārza darbus. Jāpļauj zāle, citus gadus ap šo laiku jau siena vākšana rit pilnā sparā. Bet ar zemes darbiem un zemes plaukumu neapstājas arī mūsu iekšējā laika virzība, mūsu iekšējie procesi. Raupjākās, zemes norises ir nesaraujami vienotas ar smalkākām, netveramākām norisēm gan mūsos pašos, gan ap mums. Iekšējais un ārējais savijās laikā un telpā. Tā tam ir jābūt, lai mēs dzīvotu veselu dzīvi.

Pievērsoties laika iekšējiem pieturas punktiem, šī svētdiena rietumu kristīgajā tradīcijā tiek saukta par Trīsvienības svētkiem. Tas ir brīdis, kad tiek svinēta paša Dieva – Tēva, Dēla un Svētā Gara būtība. Diemžēl no šīs lielās patiesības svinēšanas baznīca bieži ir aizgājusi uz dogmatismu un mēģinājumiem izplatīt šīs savas dogmas, kuras kaut ko mēģina pateikt par neizsakāmo.

Kāds gudrs cilvēks reiz teicis: “Viss ir daudz vienkāršāk, nekā izskatās, un daudz sarežģītāk, nekā spējam iedomāties.” To varētu attiecināt arī uz Trīsvienību. Arī Trīsvienība daudz vairāk ir nevis dogma – mācība, kas jāzina, jāiegaumē par Dieva būtību un iedalījumu personās, bet drīzāk veids, kā pieredzam, saskatām, jūtam, saprotam pasauli. Tas ir tik vienkārši un reizē – tik sarežģīti... Dievs atklāj sevi neskaitāmās izpausmēs. Par šīm neskaitāmajām dievišķā izpausmēm runā pasaules reliģiskās tradīcijas. Kristietība to izsaka, summē trijās formās – personās. Domājot par šo jautājumu, mani spēcīgi uzrunā angļu teoloģes Evelinas Francisas Kapelas (Evelyn Francis Capel) rakstītais: “Mūsu esības substancē mēs atzīstam Tēvu. Savā radošajā spēkā mēs sajūtam Dēlu. Gaismā, kas mirdz mūsu apziņā, mēs iepazīstam Garu... Tas, kas eksistē

mūsos, tas, kas rada mūsos, tas, kas apgaismo mūs, ir Dievišķais - Trīs Vienā vai Viens Trijos.”

Bet, varbūt vispirms jātuvojas izpratnei pašam sevi? Tam, kas esam mēs - tu un es, kā cilvēki? Arī cilvēku īsos vārdos varētu raksturot kā 3 daļīgu būtni: miesu, dvēseli un garu. Varam atcerēties Jaunās Derības grieķu valodas vārdus: gars – “*pneuma*”, dvēsele – “*psyche*”, ķermenis – “*soma*”. Vecajā Derībā ebreju vārds “*nephesh*”, ko mēs parasti tulkojam kā “dvēsele”, piemīt kā cilvēkiem, tā dzīvniekiem. Taču, tā kā šī vārda konteksts dažādās vietās ir atšķirīgs, tas bieži tiek tulkots atšķirīgi. Savukārt vārds “*ruach*”, ko mēs tulkojam kā “gars”, burtiski drīzāk nozīmē “elpa”, “vējš”. Arī šim vārdam dažādos kontekstos tiek piešķirtas dažādas nozīmes.

Un, lai gan cilvēks ir daudz kompleksāka būtne kā tikai tā ķermenis, daļa no mums šobrīd tik ļoti ir koncentrējušies uz savu fizisko saskarsmi ar vidi ar mūsu fiziskajam vajadzībām, ka tik izplatīta ir tendence domāt, ka esam tikai fiziskas būtnes. Domājot par to, man patīk salīdzinājums, kurā mūsu cilvēciskā esība ir pielīdzināta transporta līdzeklim, kura vadītājs ir gars, transporta līdzekļa motors ir dvēsele, bet pārējās tā daļas ir ķermenis. Un ikviens saprot, ka bez vadītāja un bez motora šis transporta līdzeklis nekur netiktu.

Bet, kā lai mēs labāk apzināmies, pieredzam savu dvēseli un garu? Vislabāk tas var notikt saskarsmē ar apkārtējo pasauli. Mēs sastopam apkārtni caur savām maņām – tajā, ko redzam, dzirdam, jūtam. Maņu iespaidi ienāk mūsu dvēselē. Tie ļauj mums būt saskarsmē ar vidi. Reakcijas uz šīm saskarsmēm un impulsiem var būt ļoti dažādas. Bet, piemēram, situācijā, kurā maņu iespaidi uz dvēseli ir negatīvi, un mēs arī dabiski gribētu uz tiem tāpat, negatīvi reaģēt, gars ir tas, kas mūs var vadīt un negatīvu reakciju pavērst pozitīvā. Gars ļauj pieņemt, mīlēt, tas paver pārmaiņas iespēju, pavērš pretī nākotnes perspektīvai. Gars ir tas, kas

atbrīvo no pagātnes modeļiem, kuri mūs ierobežo. Tie, kas ļaujas gara darbībai sevī –dvēselē, parasti ir vairāk mierā ar dzīvi, radošāki, spēj pieņemt pārmaiņas, radošāk iet pretī nākotnei. Tieši tā, domājot par Trīsvienību tās dažādās izpausmēs mani uzrunā vārdi: *“tie, ko vada Dieva Gars, ir Dieva dēli. Jūs neesat saņēmuši verdzības garu, lai atkal baidītos, bet esat saņēmuši dēlu tiesības un Garu”* (Rom. 8:15). Arī tevī tas viss ir – lai tu būtu cilvēks ar piepildītu, radošu dzīvi. Lai arī mūs nenomāc šī laika bailes, bet, lai apzināties savu patieso, veselo Būtību! Tā mūs izvedīs caur visiem pārbaudījumiem.